

Som yderligere Argument for at beholde Erklæringen i § 11 i den af Landstinget vedtagne Form vil jeg anføre, at store Forsamlinger, sammensatte af alle kirkelige Retninger, have indgivet Andragende til Regering og Rigsdag om at maatte bibeholde kirkelige Garantier for Menighedsraadene, saa at man kan være sikker paa, at det er bekendende Kristne, der blive valgte ind i disse Raad. Det synes jeg ikke, vi kunne være overhørige her. Jeg ved ganske vist, at der er en enkelt kirkelig Retning, der ønsker det modsatte. Ogsaa denne Retning sætter vor evangelisk-lutherske Trosbekendelse højt, idet den kalder den sit Bannermærke, og det kan jeg fuldt ud slutte mig til. Men jeg kan ikke forstaa den Maade, hvorpaa de ville bruge Bannermærket, idet de tillade, at Folk, der ikke sværge til dette Banner, komme til at staa i deres Rækker. Min Opfattelse har altid været, at naar man har et Banner, saa sværger man til det og følger det, og den, der lukker Modstandere ind i den Borg, hvorpaa det er plantet, betragter man som en Forræder.

Det, vi navnlig nu frygte for, er, at Rationalismen skal blive lukket ind i Kirken. Vel ved jeg, at der altid har været rationalistiske Præster i Kirken, og vi blive maaske aldrig fri for dem. Vi have set, at den danske Folkekirke kan bestaa og trives trods det, men jeg tror, vi vilde handle meget uklogt og gøre den danske Folkekirke ubodelig Skade, hvis vi vilde give Rationalismen Borgerret — Gæsteret kan den maaske have, men den skal ikke have Borgerret. Hvis vi endelig skulle have Rationalisme, hvorfor saa ikke dyrke den i Renkultur? Rationalismen har jo akkurat de samme Rettigheder som andre Retninger, den kan bruge de kirkelige Frihedslove akkurat som andre indenfor Folkekirken og slutte sig sammen. Lad os give den Statsstøtte og se, om den virkelig er samfundsdannende, om Rationalisterne virkelig kunne danne Samfund, jeg tror nemlig ikke, at Staten understøtter Kirken for at understøtte Religionen eller en vis Livsanskuelse som saadan, nej, Staten understøtter Religionen, fordi den ser, at den er samfundsdannende. Jeg har aldrig set, at Rationalister have været samfundsdannende. De kunne krybe ind under Folkekirkens Vinger, men jeg tror ikke, de kunne staa paa egne Ben. Men lad os gøre et Forsøg; jeg skal gerne være med til at bevilde Penge til det, saa faa vi det

at se. Men lad os ikke faa nogen Sammenblanding.

Afskedigelsesparagraffen kan jeg give min Anerkendelse. — Kravet om en Kirkeforfatning er jo foreløbig opgivet oppe i Landstinget. Hvorvidt det er rigtigt at faa en Kirkeforfatning eller ikke, er noget, der kan siges meget baade for og imod. En Kirkeforfatning, der virker galt, vil det naturligvis være uheldigt at faa, men man kunde ogsaa faa en Kirkeforfatning, der virker godt. Jeg skal anføre en Udtalelse, som Biskop Rørdam fremkom med i det kirkelige Udvalg. Den lyder saaledes: „Min Mening er nu imidlertid den, at dersom vi ønske at gøre det, som vi kunne, og jeg kan føje til: det, som vi ere skyldige at gøre, for at bevare Folkekirken, er det absolut det rigtige, det rationelle og det eneste forsvarlige at arbejde for, at den kan faa en repræsentativ Forfatning.“ Saaledes har Biskop Rørdam talt. Nu er der oppe i Landstinget foreslaaet, at der kan gives Ministeren Ret til at sammenkalde et nærmere betegnet kirkeligt Udvalg. Det forekommer mig, at den højtærede Minister med Tak skulde tage imod det. Det forekommer mig, at det kunde være en Støtte for Ministeren, og da jeg ved, at den højtærede Minister er en kirkeligt interesseret Mand, synes jeg, det kunde være en Betyggelse for ham at vide, at ogsaa fremtidige Ministre kunde have baade Ret og maaske Pligt til i vanskelige Sager at sammenkalde dette Udvalg for at raadføre sig med det. Hvis vi havde haft det kirkelige Udvalg i Sommer, og den højtærede Minister havde spurgt dette i Anledning af Skibsted-Præsten i Stedet for at spørge en enkelt Biskop, havde vi maaske undgaaet, at der var blevet hvirvlet saa meget Støv op, som sket er, i alt Fald var det ikke blevet hvirvlet op om den højtærede Minister, men om Udvalget. Saaledes som Forholdet er nu, forekommer det mig, at den højtærede Minister i kirkelige Afgørelser ikke kan slippe udenom sit Ansvar. Jeg tror ikke, den højtærede Minister kan henvende sig til den enkelte af de 7 Biskopper som ene-raadende i sit eget Stift. Hvis det blev saaledes, vilde vi jo i Virkeligheden, som jeg har set det udtalt i et Blad, efterhaanden faa 7 Folkekirker. Men hvis vi faa dette kirkelige Udvalg, vilde der dog være en Smule Sammenhæng i Folkekirken. Jeg vil spørge: Vil det høje Ting, det store Regeringsparti, den højtærede Minister bevare Folkekirken? Disse have jo nu An-